

AZERBAYCAN-HUNGARY: DIALOGUE OF CULTURES
AZERBAYCAN-MACARİSTAN: KÜLTÜRLERİN DİYALOĞU
17-19.XI.2009, Budapeşte, MACARİSTAN

NAZİRES WRITTEN IN IRAQ AFTER ŞEHİRİYAR

Assoc. Prof. Dr. Ayşe Gül SERTKAYA
(İstanbul University)

İSTANBUL - 2009

NAZİRES WRITTEN IN IRAQ AFTER ŞEHİRİYAR

The greatest Turkish poet of the 20th century Turkish world is undoubtedly *Seyyid Mehmed Hüseyin Behcet Tebrizi* who used the nom de plume *Şehriyâr*.¹

He was born in 1904 or 1905 in Bağmeşe quarter of Tabriz to Hacı Mir Ağa Hoşginabî and Kövkeb (Kevkeb) Hanım. As a child he lived from 1905 to 1911 in Hoşginab village located at the skirts of Mount Heyder Baba, which was his father's hometown.

He studied at Perveriş Primary School and Füyuzat Junior High School in Tabriz. He moved to Tehran in 1924 to study at the Medical Faculty. As a student he fell in love with a girl, Süreyyâ, but this led to his exile from Tehran to Nishabur so that he had to leave the Medical Faculty which he needed only a few months to finish.

Şehriyâr was later employed as a civil servant, and suffered psychological problems and stress in the early 1940s. His mother Kövkeb (Kevkeb) Hanım moved from Tabriz to Tehran to stay with him for five years. During this period they reminisced of the old days, he recollected his childhood memories, and managed to leave his troubles behind thanks to the efforts, affection, close interest and tenderness of his mother.

Şehriyar wrote his poems in Persian which his mother Kövkeb Hanım did not speak. One day she said to him “*Oh my son! They tell me you are a great poet. But I don't speak Persian so I cannot read your poems. Why don't you write in your mother tongue?*”, so that Şehriyâr began to compose poems in Turkish too.

¹ For the life and works of Şehriyâr see Dr. Yusuf Gedikli, *Şehriyâr ve Bütün Türkçe Şiirleri, İnceleme - Şiir Metinleri - Sözlük*, 3rd print, Istanbul, 1997.

Şehriyâr left Tehran immediately after his mother died in 1953, the city where he lived for a long time and suffered sickness, anxiety and crises to return to Tabriz. He took a job with the Bank of Agriculture in Tabriz and worked there until he retired.

After returning to Tabriz, Şehriyâr wrote *Heyder Baba'ya Selâm* in the Tabriz dialect of Turkish in the second half of 1953, it was published in 1954 and made him one of the greatest poets of the Turkish world.

Heyder Baba is the name of a mountain at the skirts of which such villages as Hoşginab, Kayırkuşak, Karaçemen and Kıpçak are located. This poem reunited Şehriyar with his childhood and youth. It begins with the following lines:

Heyder Baba ıldırımlar şahanda

Seller sular şakkıldayub ahanda

Kızlar ona sef bağlayub bahanda

Selâm olsun şövkütüze elüze

Menüm de bir adım gelsin dilüze.

This poem was written in 11-syllable meter, in the form of pentastich rhyming a / a / a / b / b.

Consisting of 76 pentastichs, this poem had a great influence in the Turkish world. It was introduced in Turkey in the September-October 1954 issue no. 6 and 7 of *Azerbaycan*, a monthly cultural magazine, under the heading “A new wonder from Azerbaijani poetry”. Starting from said issue, this poem was published in installments until the July-August 1955 issue of the magazine. The first criticism written about this poem was the article captioned “A literary event” by Mehmet Emin Resulzade, published in the January-February 1955 issue of the same magazine. *Haydar Baba'ya Selâm (1)* was published in book format in 1964 by Ahmet Ateş.² Muharrem Ergin included *Haydar Baba'ya Selâm 1 and 2* in his book *Azeri Türkçesi* published in 1972, with

² Ahmet Ateş, *Şehriyar ve Haydar Baba'ya Selâm*, Ankara, 1964, 80 s.

explanatory notes.³ This poem was also included in the book *Şehriyâr* by Yusuf Gedikli. In the 2000s Dursun Yıldırım, a student of M. Ergin, published these two poems.⁴

Şehriyâr composed *Haydar Baba'ya Selâm* (2) of 49 pentastichs in 1964. Thus the total volume of these two poems rose to 125 pentastichs.

As from 1966, Şehriyâr wrote *Haydar Baba'ya Selâm*⁴⁹ further poems in 11-syllable meter and in pentastich form, which I list below in order of length.

1	Memmed Rahim'e (birinci cevab	30 pentastich	1967
2	1 Bûlbûlü (Mir Ebûlfez Hüseyinî'ye cevab)	25 pentastich	1970
3	Döyünme ve söyünme	13 pentastich	1969
4	Ancıla	11 pentastich	
5	Hilâl-i muharrem	9 pentastich	
6	Aman ayrılık (Süleyman Rüstem'e)	8 pentastich	1970
7	San'et-i memleket	8 pentastich	
8	Şehîdî'ye cevab	7 pentastich	1966
9	oğlum	6 pentastich	1969

Now the path for those who would compose nazire after Şehriyâr or write poems in his style was clear. They would compose in 11-syllable meter and in pentastich form rhyming a / a / a / b / b. Many of the poets who followed the footsteps of Şehriyâr started the rhyme of the first pentastich of their poems with the suffix *-anda*.

Hundreds of nazire were written after Şehriyâr. These nazires can be divided into five groups of geographical origin: Iran, Azerbaijan, Turkey,⁵ Iraq,⁶ Gagauzya. Of the nazires written in Iraq, I found 26

³ Muharrem Ergin, *Azeri Türkçesi*, İstanbul, 1971.

⁴ Dursun Yıldırım, M. Şehriyar. *Haydar Baba'ya Selâm*, Ankara, 2002.

⁵ Osman Fikri Sertkaya, "Haydar Baba'ya Selâm" şiirinin Türkiye'deki akisleri", *Türk Kültürü*, VII/83 (Eylül 1969), s. (24)836-(29)841; "Haydar Baba'ya Selâm" şiirinin Türkiye'deki akisleri (II)", *Türk Kültürü*, XXVII/310, Şubat 1989, s. 92 (28)-98 (34).

⁶ Ümit Tokatlı, "Irak Türklerinin Haydar Baba'ya Selâm'a yazdıkları bazı nazirelerden örnekler", *Kerkük*, yıl 3, sayı 7, Mart 1999, s. 5-12.

poems composed by 18 Turkmen poets.⁷ These poets and the titles of their poems are as follows:⁸

1	Sâbir R. Demirci	Dede Kamber	242 pentastich
2	Sâbir R. Demirci	Aslan Baba Destanı	219 pentastich
3	Hasan Kevser	Balım Baba'ya Selâm (1) Balım Baba'ya Selâm (2)	210 pentastich 150 pentastich
4	Sabah Abdullâh Kerküklü	Vatan Destanı	205 pentastich
5	Fevzi Ekrem Terzi	Tuz ve Balam Nurdan Destanı	193 pentastich
6	Selâhattin Nacioğlu	Gulam Baba'ya Selâm	174 pentastich
7	Hızır Galib Kehyegil	1 S vğisi (Destan)	143 pentastich
8	Hüseyin Ali Mübarek	Tuzhurmatu	127 pentastich
9	İsmail Serttürkmen	Gürgür Baba'ya Selâm (1) Gürgür Baba'ya Selâm (2)	101 pentastich ??? pentastich
10	Mehmet Mehdi Bayatoğlu	Kaytaş Baba'ya Selâm (1) Kaytaş Baba'ya Selâm (2)	90 pentastich ??? pentastich
11	Abdüllatif Benderoğlu	Gürgür Baba'ya Selâm	46 pentastich
12	Ferah Gökkaya	Yurdum Kerkük	42 pentastich
13	Sâbir R. Demirci	Gözlü Baba	40 pentastich
14	Sâbir R. Demirci	Kara Baba	30 pentastich
15	Sâbir R. Demirci	Pambuğ Baba	24 pentastich
16	Salâh Nevres	Şehit Destanı	24 pentastich
16	Salâh Nevres	Baba Gürgür (1) Baba Gürgür (2)	5 pentastich 5 pentastich + 1 beyit
17	Şemsettin Türkmenoğlu	Gürgür Baba	13 pentastich
18	Hasan Necef Felâhî		10 pentastich
19	Mutasım Namık Selahiyeli	Koşa Çoban	x

⁷ I believe some other Iraqi poets I do not know of wrote nazires after Şahriyar.

⁸ I owe the books by these poets to my learned colleague, Dr. Yusuf Gedikli. Were it not for Yusuf, I would not have been able to write this declaration. My special thanks from the heart to him.

20	Rıza Çolakoğlu	Hıdırilyas	x
21	Faruk Köprülü	Gürgür Baba	x
22	Kamber Kahyaoğlu ⁹		x

A review of these 26 poems by 18 poets indicates that almost all of them were written in the style of 11-syllable meter and pentastich form. The pentastichs rhyme *a / a / a / b / b*. The dialect they wrote in was usually the Iraqi Turkmen Turkish. Most of these poets' names contained the word *Baba* (father): *Gözlü Baba*, *Keytez Baba*, *Gürgür Baba*, *Gulam Baba*, *Kara Baba*, *Pambug Baba*, *Balım Baba*, *Aslan Baba*. Their first names either referred to a geographical location or a real person protector.

Koşa çoban: Name of a hill in Kifri, the birth place of the poet.

Gözlü Baba: Name of a spa located halfway between Tuzhurmatu and Süleyman.

Keytez Baba a.k.a. **Büyük Su:** Name of a spa in Tuzhurmatu. However, the poet explains in his work that *Keytez Baba* is a “legendary garden in Tuzhurmatu”.

Gürgür Baba: Ümit Tokatlı gives the following information about Gürgür Baba:¹⁰ It is an eternal fire located 12 km from central Kerkuk, named *Gürgür* as a reference to the thundering noise it makes and *Baba* on the belief that there once was the tomb of a local saint there.

Gulam Baba: “One of the earliest inhabitants of Tuzhurmatu. At one time he was the headman of Tuzhurmatu”.

Kara Baba: Name of the tomb of a saint in Kerkük.

Pambug Baba: A children's game.

I list the texts below in order of length rather than chronological order of publication. I quote the first pentastich of each poem in the declaration to facilitate comparison of the texts.

⁹ Kamber Kahyaoğlu'nun Şehriyâr naziresi hakkında bk. Ümit Tokatlı, *a. g. m.*, s. 12, not 17.

¹⁰ Ümit Tokatlı, *ibid*, p. 12.

QUOTES FROM THE POETS' WORKS

1	Sâbir R. Demirci 1940 (Kerkük) -	Dede Kamber	242 pentastich
---	--	--------------------	----------------

The first of the 240 pentastichs of *Dede Kamber (Laylan Destanı)* by Sâbir Demirci, published in 2001 in Kerkuk, is as follows:

Dede Kamber Destanı

Dede Kamber geldim sene Laylan'nan

Allah bizi ayırmasin imannan

Düşündüğem gözümler dolar al kannan

İmam Meyti (Mehdî) hanı? izi kalmayıp

Acayıbtı kimse yârın almayıp

2	Sâbir R. Demirci 1940 (Kerkük) -	Aslan Baba Destanı	219 pentastich
---	--	---------------------------	----------------

The first of the 219 pentastichs of *Aslan Baba Destanı* by Sâbir Demirci, published in 2005 in Kerkuk, is as follows:

Aslan Baba Destanı

Aslan Baba öziv başar bu işi

Kaybolmasın dedemizin görüşü

Hala kalıp zımbın caket girişi

Çalışıllar tarihini silsinler

Hiç silinmez bunu eyi bilsinler

3	Hasan Kevser (1940 -)	Balım Baba'ya selâm (1) Balım Baba'ya selâm (2)	210 pentastich 150 pentastich
---	---------------------------------	--	----------------------------------

The first of the 210 pentastichs of *Balım Baba'ya Selâm (Destan)*, written in the Turkish of Turkey by Hasan Kevser and published in 1995 in Baghdad, is as follows:

Balım Baba'ya selâm (1)

Selâm olsun canınıza yatanlar

Aşk demini sürüp kadeh atanlar

Ufkumuzdan bir bir akıp bakanlar
 Hasret çeker şimdi gönül o güne
 Şaş kalmışız açılmaz bir düğüne

Balım Baba'ya selâm (2)

Balım Baba yine geldim dergâha
 Darda kalsa sığınacak bir şâha
 İkimiz de el açığın Allah'a
 Geçen çağın günleri dönsün geri
 İnciden de kıymatlıdı değeri

4	Sabah Abdullah Kerküklü 1957 (Kerkük) -)	Vatan Destanı	205 pentastich
---	--	----------------------	----------------

The first of the 205 pentastichs of *Vatan Destanı*, written in the Turkish of Turkey by Sabah Abdullah Kerküklü and published in 1988 in Baghdad, is as follows:

Vatan Destanı

Kutsal yurdum yolun yorgun gezeydim
 Balık gibi serbest suda yüzeydim
 Onda ölüp kendi kabrim kazaydım
 Dünya cihan şeref beni tanırdı
 Şan tarihim Gürgür gibi yanardı

5	Fevzi Ekrem Terzi 1960 (Tuzhurmatu) -)	Tuz ve Balam Nurdan Destanı	193 pentastich
---	--	------------------------------------	-------------------

The first of the 193 pentastichs of *Tuz ve Balam Nurdan Destanı* by Fevzi Ekrem Terzi, published in 2003 in Baghdad, is as follows:

Fevzi Ekrem Terzioğlu adımdı
 Yurduma yâd işte benim yâdımdı
 Bu destanım dostlarıma dadımdı
 Yâd(i)gâr kalsın mennen sora sizlere
 Işık versin gün görmiyen gözlere

6	Selâhattin Nacioğlu 1945 (Tuzhurmatu) -)	Gulam Baba'ya Selâm (Destan)	174 pentastich
---	--	-------------------------------------	-------------------

In his book *Gulam Baba'ya Selâm (Destan)* consisting of 174 pentastichs and published in 1993 in Baghdad, Selahaddin Nacioğlu describes Gulam Baba as “One of the earliest inhabitants of Tuzhurmatu. At one time he was the headman of Tuzhurmatu.”. The first pentastich of *Gulam Baba'ya Selâm*, a saga, is as follows:

Gulam Baba'ya Selâm

Tuzhurmatu, Gürgür Baba destanı

Gulam Baba, Keytez Baba bostanı

Bunlar hepsi Heyder Baba fistanı

Bu yankılar Şehriyâr'a ad olsun

Şehriyâr'ın ruhu bir de şad olsun.

7	Hızır Galib Kehyegil 1937 (Tisin) -	İ S vğisi (Destan)	127 pentastich
---	--	---------------------------	----------------

El Sevgisi (Destan) by Hızır Galib Kehyegil, published in 2000 in Kerkuk, is composed of 143 pentastichs.

İ S vğisi

Kaş kararır g ce perde atanda

Düşünceler hepsi birden çatanda

İ S vğisi coşar onda yatanda

Yüz bin selâm güzel sevilen yurda

Köyümüzün yüzi gülidi bir de.

8	Hüseyin Ali Mübarek 1941(Tuzhurmatu) -	Tuzhurmatu	127 pentastich
---	--	-------------------	----------------

The first of the 127 pentastichs of *Tuzhurmatu* by Hüseyin Ali Mübarek, published in 1965 in Kerkuk, is as follows:

Tuzhurmatu

Tuzhurmatu sabah gözün açanda

Nur orağı karanlığı biçinde

Yeşil kuşlar öte öte uçanda

O çiseli bağçelerde gezeydim

Her dost için bir deste gül düzeydim

9	İsmail Serttürkmen 1926 (Kızlarbat - 1999)	Gürgür Baba'ya Selâm (1) Gürgür Baba'ya Selâm (2)	101 pentastich ??? pentastich
---	---	--	----------------------------------

The first of the 101 pentastichs of the first poem and the first of the ???. pentastichs of the second poem included in *Gürgür Baba'ya Selâm (Dastan)* by İsmail Serttürkmen, published in 1965 in Kerkuk, are as follows:

Gürgürbaba'ya Selâm (1)

Gürgür Baba selâm olsun derinden
Yalancı değilem özler linden
Nene kucagınnan merdler belinden
Gürgür Baba salsav bizi yadıva
Adımız bağlıdı seniv adıva

Gürgürbaba'ya Selâm (2)

Gürgür Baba kalavdan gün batanda
Toran kuşlar yuvalarda yatanda
Şehidlerüv kan kemiğe katanda
Ruhlerine sen ohu bir Fatiha
Kıyamatta ne diyesin Fatih'a

10	Mehmet Mehdi Bayatoğlu 1952 (Tuzhurmatu) -	Keytez Baba'ya Selâm (1) Keytez Baba'ya Selâm (2)	90 pentastich ??? pentastich
----	--	--	---------------------------------

Keytez Baba'ya Selâm (Bir Ömür Destanı) by Mehmet Mehdi Bayatoğlu, published in 1979 in Baghdad, is composed of 90 pentastichs. Keytez Baba, also known as Büyük Su, is the name of a spa located in Tuzhurmatu. However, the poet describes Keytez Baba as a “legendary garden in Tuzhurmatu” in his book (p. 39). The first pentastich of *Keytez Baba'ya Selâm*, a saga, is as follows:

Keytez Baba'ya Selâm (1)

Keytez Baba! Seher gözün açanda
Karanlıklar korkusundan kaçanda
Aydın güneş altun saçın saçanda
Hayran ollam güler hüsnin görende
Ay bulutdan ahvalini soranda

Keytez Baba! yıldırımlar çahaydı
 Gözlerimiz hak yolına bahaydı
 Dağıntılığ aramızdan kahaydı
 Ağaç kimin bir bağlama olaydık
 Dertlerimiz duyup çara bulaydık

Keytez Baba'ya Selâm (2)

Keytez Baba'ya Selâm (2) by M. Mehdi Bayatoğlu was excerpted from pages 316 to 319 of *Çağdaş Türkmen Şâirleri*, an anthology edited by Kasım Sarıkahya, published in 1989 in Baghdad.

İnsancıl ol! Varlığına sen inan.
 Cevherli ol! İnsanlığa bir dayan.
 Mumlar tegi halka dayan sen de yan
 “Ağır ayağ başa değer” diyerler
 “Yüngül ayağ daşa değer” diyerler.

Hatun nenem tendirini yahanda
 Kanturmacı düz boynına salanda
 Tütün çıktı komşular da bilende
 Tendir kızdı, sıcak ekmek yapıldı
 Aç karınlı “Heyder gene tapıldı”.

11	Abdüllatif Benderoğlu 1937 (Tuzhurmatu) -)	Gürgür Baba'ya Selâm	46 pentastich
----	--	-----------------------------	---------------

The first of the 46 pentastichs of *Gürgür Baba (Destan)*, written in the Turkish of Turkey by Abdüllatif Benderoğlu and published in 1976 in Baghdad, is as follows:

Gürgür Baba'ya Selâm

Gürgür Baba vaktı geldi bir gürle
 Ateş saçıp yurdumuzu bir nurla
 Yak kinleri yüreklerde o korla
 Aydınlat tez karanlığı her yanı
 Sil gözlerden sisleri hem dumanı

12	Ferah Gökkaya 1951 Kerkük) - 1993 (Kerkük)	Yurdum Kerkük	42 pentastich
----	---	----------------------	---------------

The first of the 42 pentastichs of *Yurdum Kerkük* by Ferah Gökkaya, published in 1968 in Kerkuk, is as follows:

Yurdum Kerkük

Yurdum Kerkük adıv kara altındı
 Kıymetiv her yerde çoh çoh üstündü
 Sende bin il kalsam sanki bir gündü
 Bilmem sende sihir veya cadı var
 Gürgür Baba çoh dertliye olı çar

13	Sâbir R. Demirci 1940 (Kerkük) -	Gözlü Baba	40 pentastich
----	--	-------------------	---------------

Gözlü Baba by Sâbir R. Demirci was excerpted from pages 189 and 190 of *Çağdaş Türkmen Şâirleri*, an anthology edited by Kasım Sarıkaya, published in 1989 in Baghdad. *Gözlü Baba* is the name of a spa located halfway between Tuzhurmatu and Süleyman Beg.

Gözlü Baba

Gözlü Baba yoluv doyang tutaydı
 Yar dodağı beyaz kaymag tutaydı
 Keşke bir gün gevil ayag tutaydı
 Onda doğru aşık olan bilini
 Çoh aşkın adı aşkdan silini

14	Sâbir R. Demirci 1940 (Kerkük) -	Kara Baba	30 pentastich
----	--	------------------	---------------

The poem written by Sâbir R. Demirci on *Kara Baba*, a saint buried in Kerkuk, was excerpted from page 11 of the article captioned *Destan Yazarlarına Destan* in *Yurt*, a weekly newspaper published by the Directorate of Turkmen Culture in Baghdad, dated 1 October 1992, issue no. 1069. This poem starts with a horyat:

Horyad

Kamışlı Kara Baba
Men g dim hara Baba?
Azalmırı bir lehze
Bagrımnan yara baba.

Kara Baba

Kara Baba hanı Bulağ hamamı
Bağ içinde isitme yel imamı
Si Hıdır'ın kestekten direg damı
Sele mene g dim görüm izini
Harda gömdüv uzun Rahman kızını

15	Sâbir R. Demirci 1940 (Kerkük) -	Pambığ Baba	24 pentastich
----	--	--------------------	---------------

Pambığ Baba, referring to a children's game, by Sâbir R. Demirci was excerpted from page 6 of the article captioned *Destan Yazarlarına Destan in Yurt*, a weekly newspaper published by the Directorate of Turkmen Culture in Baghdad, dated 2 July 1992, issue no. 1983. This poem too starts with a horyat:

Horyad

Az kaldı gün batmağa
Kuşlar dalda yatmağa
Bir pambığ atan gelsin
Kemiklerim atmağa

Pambug Baba

Pambığ Baba pambıvıv çoh olaydı
Düşmanlarıv dünyada yoh olaydı
Miskinleriv açlarıv toh olaydı
Men o zaman şad olurdum gülerdim
Kana dönmüş gözyaşlarım silerdim

16	Salâh Nevres 1941 (Kerkük) -	Şehit Destanı Gürgür Baba (1) Gürgür Baba (2)	24 pentastich 5 pentastich 5 pentastich + 1 beyit
----	--------------------------------------	--	--

The book *Pencere* by Salah Nevres, published in 1989 in Baghdad, contains two poems entitled *Gürgür Baba*, the first of which composed on 29 September 1967 and the second on 1 November 1985, both written in Kerkuk. The first poem is composed of 5 pentastichs and the second poem is 5 pentastichs plus a couplet, both written in $7 + 7 = 14$ syllable meter. *Şehit Destanı*, written by the same poet on 9 August 1976 in Kerkuk, is composed of 24 pentastichs. The first pentastichs of these poems are as follows:

Gürgür Baba (1)

Ey sırrımı saklayan tarihin meş'âlesi
 Ey tükenmez bahârın bizde solmaz lâlesi
 Sen ey hür güneşlerin ulvî penbe hâlesi
 Pembe pembe yıldızla gözlerimin yaşını
 Yansıt ey Baba Gürgür içimin âteşini

Gürgür Baba (2)

Her sırrıma tanıksın yeter gizleme artık
 Karşında duruyorum baş açık yaka yırtık
 Sönersen sön biz ancak ısınmayı bıraktık
 Ey aşkım Baba Gürgür ey çilem ey özlemim
 Tutkum, hıncım, dileğim, çerağım cehennemim.

Şehit Destanı

Anne karnı dokuz aylık evindi
 Doğarken de herkes sene sevindi
 Annen baban nice günler devindi
 Atlas, ipek, telli cihaz bıçtılar
 Kuyumcuda *Maşallah*'lar seçtiler.

17	Şemsettin Türkmenoğlu 1952 (Kerkük) -	Gürgür Baba	13 pentastich
----	---	--------------------	---------------

The book *Çoban ile Avcı (Halk şi'ri)* by Şemseddin Türkmenoğlu, published in 1990 in Bagdad, contains a poem of 13 pentastichs entitled *Gürgür Baba'ya Selâm (1)*, and its first pentastich is as follows.

Gürgür Baba'ya Selâm (1)

Gürgür Baba altun ahar ırmağiv
 Horyat süsler güllü çiçekli bağiv

Dem gününde bekçidi her bir dagıv
Kara altun Allah'tan armağandı
O bir vergi, bir çoh derde dermandı.

18	Hasan Necef Felâhî		10 pentastich
----	--------------------	--	---------------

Kaytaz Baba geçen ömrün destanı
Ekmiş çocuk eski hayat bostanı
Nakşı güzel her güzelin fistanı
Milletimin güzgülüdür bu destan
Göstermiştir gül bağını o bağvan

19	Mutasım Selahiyeli 1936 (Kifri) -	Namık Koşa Çoban	x
----	---	-------------------------	---

Koşa Çoban by Mutasım Namık Selahiyeli was excerpted from page 7 of *Yurt*, a weekly newspaper published by the Directorate of Turkmen Culture in Baghdad, dated 18 February 1993, issue no. 1116. *Koşa Çoban* is the name of a hill located near Kifri, hometown of the poet.

Koşa Çoban

Koşa Çoban Kifri altı haradı
Gem gussadan bütün canım yanadı
Yalnız sizi görmek buna çaradı
Hakdan dile hep küsenler barışsın
Ayrı düşen birbiriyle kavuşsun.

20	Rıza Çolakoğlu 1952 (Telâfer) -	Hıdırilyas	x
----	--	-------------------	---

Hıdırilyas by Rıza Çolakoğlu was excerpted from pages 124 and 125 of *Çağdaş Türkmen Şâirleri*, an anthology edited by Kasım Sarıkahya, published in 1989 in Baghdad.

Hıdırilyas

Hıdırilyas sen bir konuş yaşında

Neler gördün neler geçmiş başında
 Nuh Tufanı, Süleyman'dan, Arşından
 Anka Kuşu, Kaf Dağı'ndan haber ver
 Ak devlerin yatağından haber ver.

21	Faruk Köprülü 1953 (Altunköprü) -	Gürgür Baba	x
----	---	--------------------	---

Gürgür Baba by Faruk Köprülü was excerpted from pages 232 to 234 of *Çağdaş Türkmen Şâirleri*, an anthology edited by Kasım Sarıkahya, published in 1989 in Baghdad.

Gürgür Baba şehirlerin zîneti
 Fuzulî'ler Hicrî'lerin sîreti
 Gönül yakar Muçıla'nın hoyratı
 Yada düşer "Bu alma dört olaydı"
 Boynum vuran keşke bir mert olaydı.

22	Kamber Kahyaoğlu -		x
----	-----------------------------------	--	---

BİBLİYOGRAFYA

- 1954** Azerbaycan şiirinin yeni bir harikası, *Azerbaycan*, Aylık Kültür Dergisi, 3, 6-7 (30-31, Eylül-Ekim 1954), s. 14-15.
- 1954** Heyder Baba'ya Selâm *Azerbaycan*, Aylık Kültür Dergisi.
- 1955** Mehmet Emin Resulzâde, "Edebî bir hadise", *Türk Yurdu*, 240 (Ocak 1955), s. 526-530; 241 (Şubat 1955), s. 607-613.
- 1964** Ahmet Caferoğlu, Şâir Şehriyâr, *Türk Kültürü Araştırmaları*, I, 1 (1964), s. 133-141.
- 1964** Ahmet Ateş, *Şehriyar ve Haydar Baba'ya Selâm*, Ankara, 1964, 80 s.
- 1969** Osman Fikri Sertkaya, "Haydar Babaya Selâm" şiirinin Türkiye'deki akisleri", *Türk Kültürü*, VII/83 (Eylül 1969), s. (24)836-(29)841;
- 1971** Muharrem Ergin, *Azeri Türkçesi*, İstanbul, 1971.
- 1989** Osman Fikri Sertkaya, "'Haydar Baba'ya Selâm" şiirinin Türkiye'deki akisleri (II)", *Türk Kültürü*, XXVII/310, Şubat 1989, s. 92 (28)-98 (34).
- 1989** Kasım Sarıkahya, *Çağdaş Türkmen Şâirleri*, Bağdâd, 1989 (2 Cild).
- 1990** Dr. Yusuf Gedikli, *Şehriyâr ve Bütün Türkçe Şiirleri, İnceleme - Şiir Metinleri - Sözlük*, 3. baskı, İstanbul, 1997.
- 1991** Salah Nevres, "Şehit Destanı", *Millî Folklor*, Ankara, 1991, Sayı 11, s. 42-43; Sayı 12, s. 35-37.

- 1993** Yusuf Gedikli, “Irak Türkmen edebiyatı ve A. Benderoğlu”, *Erciyes*, yıl 16, Ağustos 1993, s. 15-23.
- 1999** Suphi Saatçı, “Irak (Kerkük) Türk edebiyatı”, *Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi (Nesir-Nazım)*, 6, Azerbaycan-Irak (Kerkük) Türk Edebiyatı , VI, Ankara, 1997, s. 151-485.
- 1999** Ümit Tokatlı, “Irak Türklerinin Haydar Baba’ya Selâm’a yazdıkları bazı nazirelerden örnekler”, *Kerkük*, yıl 3, sayı 7, Mart 1999, s. 5-12.
- 2002** Dursun Yıldırım, M. Şehriyar. *Haydar Baba’ya Selam*, Ankara, 2002.
- Suphi Saatçı, “Şehriyâr’ın Irak Türkmen şiirine etkileri üzerine gözlemler”. Yayımlanmamış bildiri.